

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG X—NR 15

WINNIPEG, MAN., 10 APRIL 1902.

LÖP. NR 512.

NORTHWEST TERRITORIERNAS LEGISLATUR.

North West Territoriernas Assembly i Regina är nu i full verksamhet. Motioner och interpellationer komma i mängd, och oppositionspartiet börjar allt starkare visa sin tillvaro. Dr Patrik och Mr Bennet synes mest hålla sig framme. Mr D. H. McDonald är oppositionens ledare. Åtskillig diskussion väckte doukhobornas "vigsformular", liksom skolväsendets ordnande ibland nämnda inbyggare, och Mr Haultain blef rätt tappert angripen.

Den viktigaste frågan torde vara territoriernas uppdelning i en eller flere provinser. Stor meningsskilljaktighet råder häruti, och varna debatter förestå.

Som dominion regeringen ej höjt sitt bidrag till territoriernas förvaltning, har premier Haultain framlagt en resolution, beklagande federalregeringens vagran i nämnda afseende.

Mr Haultains motion, att "församlingen beklagar det inga medel framlyfts i dominionregeringens budget för upprättandet af provinsial självstyrelse" framlades Dr Patrik utlade emot motionen, emedan han ansåg, att Mr Haultain framlagt sina yrkanden inför dominion regeringen utan att hafva fått mandat därtill af valmännen. Därjämte var man ännu ej enig om, huru många provinser, man ville hafva.

Canada-nyheter

Vattenflödet, som på en del ställen i Manitoba varit af ganska allvarig natur, har nu börjat återtaga sina naturliga gränser och landet tokar upp raskt. Bethel distriktet i närheten af Portage la Prairie har varit ganska illa utsatt, och därifrån meddelas också, att en son till farmare en Moffat drunknat. Inträffar ej mera slaskväder hoppas farmarna vara färdiga med att börja sädden om en vecka.

Med anledning af öfversvämningarna har en del öfverdrifna historier om Manitoba passerat genom den amerikanska pressen. Våra amerikanska kusiner synes hafva en utvecklad smak för sådana.

Dominion Steel Co's aktier stego i fredags, och de som passade på och sålde gjorde åtskilliga tusen. Bland dessa voro premier Roblin och minister Rodgers som tillsammans förtjänade omkring \$40,000.

För vanvård af en barnadogosse blef en farmare Collinridge i Brandon dömd till fyra månaders fängelse.

Trackmännens underhandlingar med C. P. R. i Montreal om införandet af den nya lönetariffen pågår till beaktning, har president Wilson upplyst. Ett rykte att storstråket hotade bolaget, förnekas af Sir Von Horn.

Faran af att förvara dynamit i boningshus. En farmare i Win-

digo, Quebec, som förvarade dynamit i källaren under sitt hus, blef häromdagen dödad, i det att hans hus sprang i luften och de öfriga medlemmarna af familjen illa skadades.

Ett hedersregemente på 580 man sammansatt af de olika vapenslagen, skall närvara vid kröningshögtidigheterna i London.

General Dundonold, en af de bättre kända engelska generalerna i Sydafrika, kommer att efterträda general O'Grady Hoby som högste befälhavare öfver Canadas trupper.

Den fjärde hjälptruppen, som skall afgå till Sydafrika, skall bestå af 2000 man. Mobiliseringen har genast påbörjats, och det första transportskeppet skall vara färdigt att afgå inom tre veckor. Den skall indelas på fyra regementen, hvadan fyra öfverstar skola utnämnas. Skollärarinorna af segeln den 14 april.

East Assiniboias liberaler höllo konvention i Indian Head den 3 april. Till president valdes Mr M. Miller, Moosomin, D. H. McDonald, vice president, Fort Qu'Appelle, G. W. Wilson, sekr.

Amerikanerna köpa land, 75,000 acres har af några amerikanska, köpts i Langenburg och Salt Coats distriktet.

Nådeansökning för hustru mördaren Salomon, har insändts till Ottawa.

Ett mord, som mycket liknar Salomons, berättas från Fernie, B. C., där en drucken grufarbetare, Shore, så illa misshandlade sin hustru, att hon sedermera dog. Den brutala mannen sitter nu häktad för mord.

En stor ångkvarn skall uppföras vid Winnipeg River, en tolf mil från Norman. Arbetet säges hafva begynt.

Hvad oväder kosta transportbolagen i extra utlägg kan man göra sig en föreställning om, när det säges, att stormar, snö och vatten flöden kostat C. P. R. ett extra utlägg på 2 millioner dollars den sista tiden.

Gordon dömd att hängas. Ransakningen med Gordon afslutades i fredags, och det tog ej juryn lång tid att förklara honom skyldig till mordet å farmaren Daw för att öfverkomma dennes farm, samt för mord å drängen Smith, som han mistänkte ha vetenskap om brottet. De två bekännelser han gjort inför privatpersoner bedigades, och i dem bekände han, hur brottet tillgätt och de motiv, som förestafvade dem. När domaren Dubuc uttalade domen att brottslingen skulle hängas i nacken den 28 juni, yttrade han några ord till den dömden om hans grymma gärning, huru han mottagit af sina offer som en vän, samt hur han mördat dem utan anledning och utan att gifva dem varning, emedan han ville komma åt farmen utan att hafva pennningar att köpa den för. Han visade ingen nåd mot sina oskyldiga offer, men själf skulle han få tillräckligt tid

att bereda sig på att möta sin Skapare. Därjämte yttrade domaren några ord om den skam och vanära, han bragat öfver sina hederliga föräldrar, och som nu hade förkrossat dem.

Gordon inhörde domen och domarens tal utan rörelse, men i cellen sjönk han ihop.

Gordon siges ha bekaant att ha planlagt ett mord på en regementskamrat, som han mistänkte att veta om Whitewater mordet.

Slutsiffrorna öfver referendum omröstningen ha ännu ej tillkännagifvits, men hela rösttalet uppgår till omkring 33,000 röster. Af dessa kastades öfver 13,000 emot lagen och omkring 20,000 emot lagen.

På grund af de slappa bestämmelserna för röstning, samt den stora vårdslöshet regeringen visade uti varnandet af valurnans helgd, försiggingo på flera platser en hel del saker som väckt stor förargelse.

I Rat Portage har hyrskusen Fräser undergått ransakning för mordbrand.

På en af de brända tomtarna har man börjat uppförandet af nytt "block".

Sågvarken börja nu igångsättas igen, och trävaruindustrien lofvar att bli va liflig till sommaren.

Nordbor i Canada.

Skandinavia. Värdet är fortfarande ostadigt och vägarne ofarbara.

Ett eldsvådettillbud yppade sig den 2 dennes hos Mr Benjamin Olson hvilket kunnat hafva ödesdesdiga följder med sig om den ej genom en slump blifvit afvärd.

Mr Andrew Johnson, hvilken arrenderat sig en farm på tre år, nio mil syd om Minnedosa, flyttade dit den 2dra dennes. Vi önskar att hemlängtan ej tärer honom allt för hårdt. De kostade rösterna inom Clan William den 2dra dennes voro:

Polling place no. 1, 9 Yes 24 No do 2, 24 Yes 13 No do 3, 4 Yes 27 No

Summa 101 af 299 röstberättigade, polling place no. 3 utgöres af Scandinavia med 134 röstberättigade.

Pastor J. A. Mattson besökte kolonien under förra veckan. Stämman hölls med lutherska församlingen, hvarvid beslöts att kalla en teol. studerande för sommaren.

Den 3 april sammnavigades af Mattson postmästare C. W. Carlson och Miss Andrea Hanson. Vid samma tillfälle firades förlöfning mellan endot till postmästaren, Miss Olga Carlson och Chas Johnson.

En 14 månader gammal son till Mr Magnell begrafades.

Kriget i Syd Afrik.

General Krizinger, som af engelsmännen skulle ransakas för

mord, etc., har af Kitchener fritagits och behandlas nu som en vanlig krigsfånge.

Vid Dornbolts farm utkämpades den sista mars en blodig batalj, i det en engelsk afdelning blef anfallen af ett starkt boerkommando. Efter en strid, som varade till mörkets inbrott, måste boerna draga sig tillbaka med oförrättadt ärende. Engelsmännens förluster uppgingo till nära 200, af hvilka 60 voro Canadiensare. Dessa försvarade sin ställning på ett sätt, som framkallat allmän beundran och i Canada berättigad stolihet. De retirerade ej undan för boernas mördande eld, utan behöll sig kvar och af slogo anfallen. Det var den senast afsända truppen, som på ett så utmärkt sätt bestod elddopet. 4 officerare o. 56 män föllo, af hvilka tolf dödades och 48 sårades mer eller mindre. Bland de fallna märktes flera män från Västern.

Noggranna beräkningar anslå boernas nuvarande fäststyrka till omkr. 9000 man. General Botha siges vara på väg att göra en invasion i Natal, och staderna ha igen fått order att sätta sig i försvarsskick.

Utlandska nyheter

Danmark. Gamle kung Christian firade i tisdags sin 84 födelsedag, öngifven af barn o. barnbarn. Dagen beskrives som en festdag öfver hela Danmark. Den äldre monarken, som ännu är i besittning af full vigör fick mottaga lyckönskningar och presenter från alla europeiska furstehus.

Förenta Staterna. Guvernören i Louisiana har anmält till Washington regeringen att en engelsk militär kamp uppehålls vid New Orleans för att anskaffa krigsförnödenheter för Sydafrika.

England. En förskräcklig olycka inträffade i Glasgow härom dagen under äseendet af ett fotbollspel, i det en del af åskådareläktaren instörtade, hvarvid 22 personer dödades och 250 mer eller mindre skadades.

I England är man ännu hoppfull, att de påbörjade fredsunderhandlingarna i Sydafrika skola leda till ett lyckligt resultat. Boeragenterna i Europa äro dock af en annan mening. General Delary m. fl. boer anförare har utsändt en offentlig anklagelse-skrift mot en del grymheter, som de engelska soldaterna siges hafva gjort sig skyldiga till.

"Valdet öfver Stilla hafvet"

Under ofvanstående rubrik har i England utkommit en bok, som derstädes väckt mycket uppeend och lifligt kommenterats af de större engelska tidningarna. Författaren är Archibald R. Colquhoun, en långt utöfver Storbritanniens gränser välkänd kunnare af förhållandena i den fjärran östern.

Colquhouns oupphörligt återkommande lehmotiv är: "Herravaldet öfver Stilla hafvet är det 20:e århundradets fråga". Allting tyder på att detta är riktigt.

Det kinesisk-japanska krigets följder, boxarupproret, de europeiska makternas gemensamma aktion i Kina, Förenta Staternas ansträngningar att till hvarje pris sätta sig fast på Filippinerna, Rysslands aggressiva åtgärder i Mandchuriet, den transsibiriska banans fullbordande och den nu afslutade britisk-japanska alliansen: allt detta är lika många bevis för det omkullrunneliga faktum att striden om världsherravaldet kommer att förläggas till en ny skådeplats, till Stilla hafvet.

Enligt Colquhouns åsigt ha engelsmännen, japaneserna och amerikanerna de bästa naturliga förutsättningarna för att nå detta herravälde. Canadas Stilla hafs-kust och Britiska Columbia gå med jättsteg fram emot en stor materiel utveckling. Japans anspråk på med herravälde öfver Stilla oceanen finner Colquhoun grundade på denna den modernaste af alla kulturstaters geografiska läge lika väl som på det förståndiga sätt, hvorpå japanerna adopterat den europeiska kulturen med iakttagande af sina utmärkande rasådrag.

För nordamerikanerna förutsäger han en dominerande ställning i Stilla hafvet. "De öfver alla fördelar, alla egenskaper och mycket af den för denna roll nödvändiga äregirigheten, och deras oförlämliga hjälpmedel samt raskt tilltagande befolkning erbjuda material för en framtida storhet".

Australiens anspråk på andel i herraväldet öfver Stilla hafvet finner i Colquhoun en varm företredare. Om Tyskland skulle upprätta en betydande flottstation eller fö. värfva de holländska kolonierna i Östasien, skulle de förända australiska kolonierna som en man kämpa deremot. Möjligheten, ja, till och med sannolikheten af att Tyskland skulle förvärfa Java vill Colquhoun alls icke förneka. Han säger: "Om de japanska plantagegarnas valstånd skulle komma att förminska, så är det icke utslutet att dessa hellre underkasta sig en företagsam makts flagga än förbli under en, hvares de vis är: som det var, det evigt skall förblifva. Att Tyskland kastar begärliga blickar på Ostindien är redan länge en offentlig hemlighet, och att det förr eller senare skall försöka att uppsluka sin lille europeiske grannne, det vet hvar och en. Dock kommer det att tuga lång tid att uppsluka holländarne. Med kolonierna är det annan sak, och det kan hända oss att vi få lefva för att se ett Stortyskland i Stilla hafvet.

Hur det kan förhålla sig med Tysklands planer på holländskt område är icke godt att yttra sig om. I alla fall har Colquhoun alldeles icke kunnat angifva någon fast utgångspunkt för dessa sina djärfva kombinationer. Huru som helst härmed lider det dock knappast något tvifvel att Tyskland har för åsigt att i en närmare eller fjärrare framtid skapas sig en fast och bestående basis för ett blifvande Stilla hafs-valde.